

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKING GESCHEIDEN OUDERS

Betreft: protocol informatieverstrekking gescheiden ouders + tekst in schoolgids

1. Protocol

1. Bij inschrijving van de leerling wordt melding gedaan van de gezinsrelatie waarin deze opgroeit, alsook van het gezagsrelatie met betrekking tot de (afzonderlijke ouders). Indien van toepassing zijn de adressen van beide ouders bij de school bekend en van de relevante passages uit het ouderschapsplan (informatierecht) en de beschikking van de (kinder)rechter. Bij wijzigingen dienen de ouders de school (de verantwoordelijke afdelingsleider) daarvan direct in kennis te stellen onder overlegging van de passages uit de gerechtelijke stukken. Wanneer beide ouders gezamenlijk het ouderlijk gezag hebben (of na echtscheiding hebben behouden), dan blijven zij in gelijke mate recht op informatie en consultatie door de school houden. Ook in dit geval zijn beide adresgegevens bij de school bekend.
2. In geval van echtscheiding of verbreking van de relatie tussen ouders, neemt de school jegens hen beiden een neutrale positie in. De school onthoudt zich dus van betrokkenheid bij conflicten tussen de ex-partners en doet geen uitspraken. Zij richt zich primair op haar pedagogisch-didactische verantwoordelijkheid jegens de leerling.
3. Er is een verplichting van ouder tot ouder om informatie te verstrekken. Op grond van artikel 1:377b BW is de ouder die belast is met het gezag gehouden om de andere ouder die niet met het gezag belast is op de hoogte te stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon van het kind en deze te raadplegen over daaromtrent te nemen beslissingen.
4. Alle ouders met gezag hebben het hetzelfde recht op informatie en consultatie door de school. De wet maakt geen onderscheid tussen verzorgers en niet-verzorgers.
5. Welke informatie de school op verzoek van de ouder, bij wie de leerling niet woont, aan hem/haar verstrekt, is afhankelijk van de wettelijke positie ten opzichte van de leerling:
  - A. In geval van (mede) gezag omvat de informatieverstrekking ten minste:
    - het verstrekken van de schoolgids, de periodebrieven, de rapporten/toetsresultaten van de leerling in kwestie, overige relevante informatie over de leerling;
    - uitnodiging voor ouderavond en op ouders gerichte schoolactiviteiten, dan wel activiteiten waarbij ouderparticipatie vanuit de school gewenst is;
    - verzoeken om toestemming voor begeleiding en onderzoek van de leerling in het kader van diens schoolloopbaan;
    - inzage in de door de school vastgelegde persoonsgegevens, waaronder het leerlingendossier wanneer de leerling jonger is dan zestien jaar.

Uitgangspunt hierbij blijft dat beide ouders op gelijke wijze geïnformeerd en geconsulteerd worden. Met andere woorden er is geen sprake van onderscheid tussen verzorger en niet-verzorger. Dit nog los van het feit dat in geval van coouderschap dit onderscheid niet te maken is.

- B. De niet met het gezag belaste ouder ontvangt op zijn/haar verzoek informatie over belangrijke feiten en omstandigheden. Op basis van jurisprudentie: rapporten, informatie rond schoolkeuze, informatie met betrekking tot de schoolloopbaan, specifieke problemen tenzij
  - de informatie ook niet aan de met het gezag of verzorging belaste ouder zou worden verstrekt (zie artikel 377c BW) of

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

- het belang van de leerling zich daartegen verzet. Indien de school een verzoek om informatie afwijst, zal zij dit met redenen omkleed kenbaar maken aan verzoeker/verzoekster.
- 6. De uitnodiging voor een ouderavond betreft een gezamenlijk gesprek voor beide ouders. In bijzondere situaties kan van de gezamenlijkheid worden afgeweken. Er moet dan binnen een week na de uitnodiging voor de tafeltjesavond een verzoek worden ingediend bij de verantwoordelijke afdelingsleider voor een afzonderlijk gesprek op de ouderavond (zodat dit ook tijdig georganiseerd kan worden). Partners van ex-echtgenoten worden alleen uitgenodigd indien de andere ouder hiertoe schriftelijke toestemming heeft gegeven.
- 7. In situaties waarin de school ten aanzien van de informatieverstrekking vermoedt dat informatieverstrekking niet in het belang van de leerling is, dan zal zij de kwestie voorleggen aan een onafhankelijke deskundige zoals de huisarts, psycholoog. Met het oog op artikel 377c en het risico dat naar de rechter gegaan wordt, is een onafhankelijk advies een vereiste.
- 8. De school respecteert de gezinssituatie waarin de leerling feitelijk leeft. Zij heeft echter geen informatieplicht jegens een nieuwe partner van een ouder, ook niet als deze deel uitmaakt van het gezin waarin de leerling opgroeit.
- 9. Als de leerling 18 jaar of ouder is dan verloopt de informatie van school altijd via de leerling. Als een leerling 16 jaar of ouder is, dan heeft alleen de leerling inzage in zijn of haar leerlingdossier.

2. Tekst schoolgids

Informatievoorziening aan gescheiden ouders

Indien de ouders van een leerling gescheiden zijn, is het belangrijk dat er duidelijkheid is over de manier waarop de communicatie en consultatie over de vorderingen van de leerling verloopt. De school heeft daarom een protocol ontwikkeld hoe het met deze regels omgaat. De school volgt de wettelijke regels met betrekking tot de informatieplicht jegens gescheiden ouders. Dat betekent dat de school ervan uitgaat dat ouders die beiden het ouderlijk gezag verkregen hebben elkaar informeren met betrekking tot zaken rondom hun zoon of dochter. Beide ouders zijn dan ook gezamenlijk welkom bij de ouderavonden en tafeltjesavonden. In overleg met de afdelingsleider kan daarvan worden afgeweken. Verdere informatie vindt u in het protocol dat via de administratie van de school te verkrijgen is.

3. Artikel 377c

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 377b van dit boek wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.
2. Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt. De rechter wijst het verzoek in ieder geval af, indien het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

Toelichting:

Derden. Niet iedere derde is verplicht om informatie over het kind te verstrekken, alleen derden die beroepshalve over informatie betreffende het kind beschikken (leerkrachten, hulpverleners, artsen) zijn wettelijk verplicht tot informatieverstrekking.

Rechthebbende. Recht op deze informatie heeft alleen de niet met het gezag belaste ouder. Andere personen die in nauwe betrekking tot het kind staan, zoals bijvoorbeeld de vader die zijn buiten huwelijk geboren kind niet heeft erkend, of grootouders, hebben dit wettelijk recht niet. Zij kunnen hun recht op informatie over het kind baseren op artikel 8 EVRM (Recht op eerbiediging van privéleven, familie- en gezinsleven).

Desgevraagd. Derden hoeven de informatie over het kind niet uit zichzelf te verstrekken. De niet met het gezag belaste ouder moet er uitdrukkelijk om vragen.

Welke informatie. Niet iedere informatie over het kind hoeft te worden verstrekt. Het gaat om belangrijke feiten en omstandigheden. Deze moeten bovendien betrekking hebben op de persoon van het kind of zijn verzorging en opvoeding. Het betreft allen informatie over schoolvorderingen en evt. sociaal-pedagogische ontwikkelingen op school. De derde (in dit geval steeds de school) kan ook weigeren de verzochte informatie over het kind te geven aan de ouder die niet met het ouderlijk gezag is belast als het gaat om informatie die hij niet ook zou geven aan de ouder die wel met het gezag belast is.

Het belang van het kind. Het begrip "in het belang van het kind" is een open begrip, een richtinggevend oriëntatiepunt. Het brengt tot uitdrukking dat bescherming, hulp en steun bij de groei naar volwassenheid en opvoeding en verzorging leidraad vormen. Als er informatie verschaft moet worden, moet eveneens aan de hand van het belang van het kind worden vastgesteld of daarin een selectie gemaakt moet worden en op welke wijze de gegevens moeten worden verstrekt. De vraag is dan nog wanneer het belang van het kind zich tegen de informatieverstrekking verzet. Dat mag niet al te snel worden aangenomen. Een goede reden is bijvoorbeeld een verklaring van een psychiater/psycholoog/pedagoog dat informatieverstrekking schadelijk is voor de gezondheids- en of gemoedstoestand van het kind.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

BIJLAGE: WELKE OUDER HEEFT RECHT OP WELKE INFORMATIE

Hieronder vindt u een schema waarin de soorten verbintenissen tussen ouders zijn omschreven. U kunt zo gemakkelijk zien welke ouder recht heeft op welke informatie.

	Voor wie	Alle informatie	Beperkte informatie
A	Ouders die met elkaar zijn getrouwd; voor vader en moeder geldt:	X	
B	Ouders die zijn gescheiden; Voor vader en moeder geldt:	X N.B. geen informatie geven die mogelijk gebruikt kan worden om voordeel ten koste van de andere ouder te behalen	
C	Ouders die hun partnerschap hebben laten registreren	X	
D	Ouders die niet met elkaar zijn getrouwd, maar via goedkeuring van de rechtbank het gezamenlijk gezag uitoefenen	X	
E	Ouder die niet met het gezag is belast		X artikel 1:377c BW
F	In geval van samenwonen, vader heeft kind erkend, niet ingeschreven in gezagsregister; voor vader geldt:		X artikel 1:377c BW
G	In geval van samenwonen, vader heeft kind erkend en ingeschreven in gezagsregister; voor vader en moeder geldt:	X	
H	Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, ingeschreven in gezagsregister; voor vader en moeder geldt:	X N.B. geen informatie geven die mogelijk gebruikt kan worden om voordeel ten koste van de andere ouder te behalen	
I	Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, maar niet ingeschreven in het gezagsregister; voor vader geldt:		X artikel 1:377c BW
J	Ouders beide uit de ouderlijke macht gezet, kind is onder voogdij geplaatst; voor vader en moeder geldt:		X artikel 1:377c BW
K	Voogd	X	
L	Biologische vader, die zijn kind niet heeft erkend		
M	Grootouders die de verzorging van het kind op zich nemen omdat de ouders spoorloos zijn.		

L: Voor de biologische vader, die zijn kind niet heeft erkend, geldt dus: helemaal geen informatie.

M: Voor grootouders, die de verzorging van de kinderen op zich nemen, omdat de ouders spoorloos zijn geldt: **in principe geen** informatie.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

BIJLAGE: VOORBEELD REGELS

<<School>> hanteert de volgende regels

- De eerste verantwoordelijkheid ligt altijd bij de ouders/verzorgers.
- Op het aanmeldingsformulier van de leerling dient de ouder/verzorger duidelijk aan te geven waar de ouder/verzorger de verantwoording wil hebben liggen voor contact en informatie.
- De ouders hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor hun kind. Het is in het belang van het kind om gezamenlijk de gesprekken te voeren en samen op informatieavonden te verschijnen.
- Mocht men niet gezamenlijk op gesprek komen dan gaat de school ervan uit, dat de tweede ouder/verzorger ook recht op informatie heeft, tenzij hiervoor andere redenen zijn aangegeven.
- Eventuele officiële stukken aangaande het (al dan niet belast zijn met) ouderlijk gezag worden bewaard in het leerlingen dossier en uiteraard zorgvuldig behandeld. De school zal zich aan de afgesproken bepalingen houden.
- Bij onduidelijkheid zal altijd eerst contact worden opgenomen met de eerst verantwoordelijke ouder/verzorger.
- Bij geschillen zal worden gezocht naar mogelijkheden om beide ouders/verzorgers afzonderlijk van elkaar te informeren. Dit gebeurt alleen in incidentele gevallen na uitvoerig overleg en met gegronde reden(en).

<<school>> stelt zich strikt neutraal op bij onderlinge (relationele) problemen en conflicten tussen ouders. De school heeft altijd primair het belang van het kind voor ogen.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

BIJLAGE: INFORMATIEPLICHT OUDERS

Informatieplicht van ouders

Alle ouders hebben naar de school een schriftelijke informatieplicht.

Dit houdt in dat de school op de hoogte moet worden gesteld betreffende hun Burgerlijke Staat.

De Burgerlijke Staat moet worden ingevuld op het inschrijfformulier.

Eventuele wijzigingen hierin in de loop van de basisschoolperiode van de kinderen moeten doorgegeven worden, zo ook in het geval van een echtscheiding. Om misverstanden te voorkomen ontvangt de school informatie over het ouderlijk gezag en de omgangsregeling graag van beide ouders. Wanneer dit niet mogelijk blijkt te zijn dan zal de school vragen om kopieën van de officiële stukken betreffende de kinderen (ouderlijk gezag, bezoekrecht enz.) zodat dit in het dossier van het kind bewaard kan worden. Indien de school geen duidelijke informatie van beide ouders heeft ontvangen of de officiële stukken niet heeft ontvangen kan er niet gehandeld worden volgens dit protocol.

Indien de school niet over de vereiste afschriften beschikt, is de school toegestaan naar bewind van zaken te handelen met inachtneming van **artikel 1:377c BW** en wordt ze door beide ouders hierbij gevrijwaard van elke vorm van aansprakelijkheid.

U gaat scheiden, en dan....

Het is wenselijk dat ouders in een scheidingssituatie zo snel mogelijk en in een vroeg stadium de leerkracht hierover informeren. De situatie thuis kan direct invloed hebben op het welbevinden, de concentratie en leerprestaties van het kind op school. Wanneer de leerkracht op de hoogte is van de oorzaak hiervan kan het kind beter ondersteund worden.

Op school zullen de volgende stappen gevolgd worden wanneer bekend wordt dat een kind in de thuissituatie te maken heeft met een echtscheiding:

1. Als een leerkracht weet dat ouders gaan scheiden wordt dit gemeld bij directie;
2. De directie informeert de interne begeleider(s) en betrokken leerkracht(en);
3. Indien er op school zorgen zijn bij beroepskrachten of andere signalen zijn omtrent het welzijn dan kan er een afspraak gemaakt met beide ouders om de situatie te bespreken en het schoolbeleid toe te lichten. Dit gesprek is tussen ouders en leerkracht. Op verzoek kan de directie hierbij aanwezig zijn;
4. In dat gesprek overhandigt de leerkracht het protocol "Informatieverstrekking gescheiden ouders", en licht dit kort toe;
5. Aan de ouders wordt gevraagd de "Vragenlijst voor niet-samenwonende ouders ten behoeve van de school" in te vullen en binnen een week bij de directie in te leveren.
6. Van het gesprek wordt een kort verslagje gemaakt. Dat verslag (met afspraken) wordt aan de directie, aan de betreffende leerkracht(en) en beide ouders gegeven. Een kopie van dat verslag is in het dossier aanwezig;
7. Wettelijk is het zo dat in geval van een conflict beide ouders verantwoordelijk blijven voor hun kind(-eren) totdat de rechter (of in afspraak met beider advocaten) een uitspraak heeft gedaan over de toekenning van het ouderlijk gezag en/of een eventueel straatverbod voor een van beide ouders. Voor ons zijn de gegevens die ouders gegeven hebben bij de inschrijving conform de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente bepalend;
8. De school is geen partij in geval van een conflict;

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHIEDEN OUDERS

Wanneer de scheiding concreet wordt, dan verzoeken wij beide ouders om het formulier "*Vragenlijst voor niet-samenwonende ouders ten behoeve van de school*" in te vullen en bij de directie in te leveren.

Met dit formulier heeft de school de juiste contactgegevens van beide ouders in het bezit en is het duidelijk wie voor welke zaken benaderd kan worden, zodat beide ouders de ontwikkeling van hun kind(eren) goed kunnen blijven volgen.

De school zal altijd proberen de afspraken zo goed mogelijk te volgen. Er kunnen echter situaties denkbaar zijn, waarbij er van dit protocol wordt afgeweken, door iets wat snel handelen vereist, of in onvoorziene situaties zoals bijvoorbeeld bij vervanging door een invaller, die nog niet van alles op de hoogte is). Het blijft tenslotte mensenwerk.

Wijziging van de situatie na scheiding

De met het ouderlijk gezag belaste ouder(s) is/zijn verplicht de directie op de hoogte te stellen van een uitspraak van de rechter waarbij toewijzing van het ouderlijk gezag is veranderd.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

BIJLAGE: VOORBEELD VRAGENLIJST

Vragenlijst voor niet-samenwonende ouders ten behoeve van de school

Als ouders getrouwd waren, behouden zij na de echtscheiding in principe beiden het gezag over hun kind. Als ouders ongehuwd samenwoonden, heeft de moeder automatisch ('van rechtswege') het gezag over het kind. De vader die het kind heeft erkend kan samen met de moeder bij het gezagsregister van de rechtbank gezamenlijk gezag over het kind laten registreren.

Ik ben de vader/moeder van (voor- en achternaam van het kind): .....

De gezagssituatie over ons kind/onze kinderen is als volgt geregeld:

- Het gezag berust bij beide ouders gezamenlijk
- Alleen de moeder heeft het gezag
- Alleen de vader heeft het gezag
- Anders, namelijk; .....

De rechter kan bepalen (de ouders kunnen dat ook onderling bepalen) bij wie van de ouders "de gewone verblijfplaats" van het kind is. De gewone verblijfplaats is het adres waar het kind volgens de gemeentelijke basisadministratie (gba) is ingeschreven. De gewone verblijfplaats van het kind/de kinderen volgens de gemeentelijke basisadministratie is bij:

- De moeder
- De vader
- Anders, namelijk; .....

Een omgangsregeling tussen het kind en "de andere ouder" kan na onderling overleg van de ouders geregeld worden. In andere gevallen bepaalt de rechter de omgangsregeling. Soms ontzegt de rechter één van de ouders het recht op omgang. Is er sprake van een omgangsregeling van de kinderen/het kind met de ouder bij wie ze volgens de gemeentelijke basisadministratie niet wonen?

- Ja
- Nee

Indien ja, die omgangsregeling is:

- Bepaald door de rechter
- Onderling afgesproken
- Anders, namelijk; .....

Kunt u kort omschrijven, hoe de omgangsregeling eruit ziet: (te denken valt aan verdeling over de weekdays, weekenden en vakanties)

U geeft als ouders uitvoering aan de volgende omgangsregeling:

Heeft de rechter één van de ouders het recht op omgang met het kind/de kinderen ontzegd?

- Nee
- Ja, namelijk de moeder
- Ja, namelijk de vader

Eventuele toelichting: .....

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

Volgens art. 1:377 c van het Burgerlijk Wetboek hebben beide ouders recht op informatie betreffende de schoolontwikkeling van hun kind/kinderen, ook als één van de ouders niet is belast met het gezag, en om die informatie vraagt.

Zijn er volgens u in het belang van u kind/kinderen redenen om vanuit school één van de ouders die informatie te onthouden?

- Nee
 Ja, namelijk .....

Zijn er tussen u beiden afspraken gemaakt over het halen en brengen van uw kind/kinderen van en naar school? Zo ja, welke?

.....

Betaling vrijwillige ouderbijdrage

Verantwoordelijk voor betaling van de vrijwillige ouderbijdrage:

Vader: ja / nee

Moeder: ja / nee

Informatievoorziening

Digitale nieuwsbrief: vader / moeder / beide

E-mailberichten van leerkracht : vader / moeder / beide

E-mailberichten van groepsouder: vader / moeder / beide

Gesprekken met de leerkracht(en) over de schoolontwikkeling van uw kind zullen in principe met beide ouders plaatsvinden. U zult daarvoor gezamenlijk worden uitgenodigd. Wilt u liever afzonderlijke gesprekken met de leerkracht(en), dus zonder dat de andere ouder daarbij aanwezig is?

- Nee
 Ja

Aldus verklaard,

Datum _____

Naam _____

Datum _____

Naam _____

Handtekening _____

Handtekening _____

*Wanneer er iets verandert in de situatie,
wilt u dan de school hiervan schriftelijk op de hoogte stellen?*

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

BIJLAGE : INFORMATIE VOOR BEROEPSKRACHTEN

Per jaar krijgen 70.000 kinderen te horen dat hun ouders gaan scheiden en ongeveer 20 procent van de scheidingen verloopt problematisch. De impact van een echtscheiding op de leerprestaties van een kind is net zo groot als de impact van het overlijden van een ouder. De kans is dan ook groot dat jij als beroepskracht kinderen van gescheiden ouders in jouw groep hebt en dat jij aan deze kinderen merkt dat de scheiding van hun ouders invloed op hen heeft.

In dit stuk vind je informatie en tips over echtscheidingen en hoe je als beroepskracht om kunt gaan met (kinderen van) gescheiden ouders.

Achtergrondinformatie

Gevolgen van een scheiding voor kinderen

De belangrijkste gevolgen van een scheiding voor kinderen en jongeren zijn op korte termijn:

- Externaliserende problemen, zoals agressief gedrag, vandalisme en – voor oudere jeugdigen delinquent gedrag, roken, blowen en drinken.
- Internaliserende problemen, zoals depressieve gevoelens, loyaliteitsproblemen, gevoelens van angst en een laag zelfbeeld.
- Problemen in vriendschapsrelaties.
- Een minder goede band met de ouders, vooral met de vaders.
- Problemen op school, zoals lagere cijfers, concentratieproblemen en spanningen in het contact met klasgenootjes.

Op lange termijn zijn de belangrijkste gevolgen:

- Een lager eindniveau van de opleiding.
- Een lager inkomen.
- Een groter eigen scheidingsrisico.
- Een groter risico op depressie inclusief een groter beroep op de hulpverlening.
- Een zwakker wordende band met de (ouder wordende) ouders.

Kind signalen

- Het kind trekt zich terug, is stil en afwezig, angstig.
- Het tegenovergestelde: het kind is overactief, te druk.
- Het kind is agressief en prikkelbaar, overal kwaad om worden.
- Het tegenovergestelde: het kind is introvert, ongeïnteresseerd.
- Schoolprestaties zijn minder.
- Overgevoelig, snel huilen, bedroefd.
- Terugval in ontwikkeling (duimzuigen, stotteren).
- Slechte lichamelijke conditie.
- Niet samen met de andere kinderen aan het einde van de dag naar buiten gaan, maar achterblijven.

Kinderen kunnen bij een scheiding van hun ouders de volgende gedachten hebben:

- Ze hebben vaak het gevoel dat de scheiding (mede) hun schuld is. Door de schuld naar zich toe te trekken, probeert het kind greep te krijgen op de verwarrende situatie.
- Ze zijn soms bang dat de ouder bij wie ze wonen óók weggaat.
- Kinderen betwijfelen of de ouders nog wel van hen houden en vragen extra aandacht. Door zich vervelend, brutaal of juist heel lief te gedragen, testen ze de liefde van de ouders uit.
- Kinderen schamen zich ervoor dat hun ouders gescheiden zijn. Ze durven er niet met anderen over te praten uit angst om gek of zielig gevonden te worden.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

- Kinderen hebben vaak het gevoel dat ze voor één van de ouders moeten kiezen. Dat kunnen ze niet, want ze houden vaak van allebei. Kinderen zijn in veel gevallen bang dat ze één van de ouders verdriet of te kort doen.

Conflictscheiding

Een scheiding is voor de meeste kinderen een ingrijpende gebeurtenis, ook wanneer de ouders in goed overleg scheiden. Wanneer een scheiding problematisch verloopt kan er echter sprake zijn van een conflictscheiding. Hier zijn kinderen vrijwel altijd de dupe van.

- Conflictscheidingen verlopen zeer problematisch door slepende meningsverschillen. Er is veel onderling wantrouwen en ouders zijn niet in staat gezamenlijk tot goede oplossingen komen.
- Conflictscheidingen gaan gepaard met hevige spanningen en conflicten tussen ouders, waardoor zij niet meer in staat zijn om het belang van hun kinderen voorop te stellen, of waardoor het kind inzet wordt van de strijd. Kinderen worden dan de dupe.
- Conflictscheidingen gaan gepaard met zeer negatieve gevoelens naar de andere ouder en ook met acties die bedoeld zijn om de ander schade toe te brengen.
- Verschillende factoren – die elkaar kunnen versterken – kunnen een rol spelen bij conflictscheidingen zoals: langshepende juridische procedures, financiële gevolgen van een scheiding, onverwerkt verdriet, psychologische problemen, een nieuwe partner of huiselijk geweld.
- Niet alleen de ouders en kinderen, maar ook het netwerk van de ouders raakt vaak betrokken in een conflictscheiding. Denk hierbij aan leraren, familieleden, vrienden en instanties.
- Soms kan een conflictscheiding ook een stil gevecht zijn. De ouders zwijgen elkaar 'dood' en het kind mag bijvoorbeeld niet over de andere ouder praten of zelfs de naam niet in huis noemen.

Tips voor beroepskrachten

Jouw rol als beroepskracht

Beroepskrachten vervullen een belangrijke rol in het leven van kinderen. Een kind besteedt veel tijd op school en/of kinderopvang. Het kind moet zich dan ook veilig kunnen voelen. Om dit te bereiken is het belangrijk dat een beroepskracht betrokkenheid toont voor het kind, voor de veranderende thuissituatie en voor de gevolgen die de ouders ondergaan bij een (aanstaande) echtscheiding. Het is hierbij belangrijk dat de beroepskracht geen partij kiest voor vader of moeder maar neutraal blijft.

Van een beroepskracht wordt verwacht dat hij/zij het kind goed volgt en gedragsveranderingen signaleert. Wanneer een beroepskracht hierbij nodig heeft of ziet dat het extra hulp of ondersteuning nodig heeft kan de intern begeleider ingeschakeld worden of kan er een externe partij bij betrokken worden. Natuurlijk gebeurt dit alleen in overleg met de ouders.

Praten met het kind is belangrijk. Het kind moet weten dat hij/zij altijd bij de beroepskracht terecht kan.

Do

- Werk met het echtscheidingsprotocol van de school.
- Kies voor het kind.
- Luister en verplaats je in het kind.
- Accepteer het wanneer er sprake is van (tijdelijk) mindere leerprestaties.

VOORBEELD PROTOCOL INFORMATIEVERSTREKKING GESCHEIDEN OUDERS

- Wees betrokken en alert in het signaleren van problemen.
- Gebruik signalen als aanknopingspunt voor een gesprek met de ouders.
- Benadruk in gesprekken met ouders dat jullie allebei het beste voor het kind willen.
- Benoem in gesprekken met ouders jouw zorgen zo objectief mogelijk door te beschrijven wat je aan het kind ziet, bijvoorbeeld "Ik zie aan (...) dat hij zich moeilijk kan concentreren in les" of "Ik maak mij zorgen over (...), ik zie dat zij de laatste weken vaak verdrietig is op school en wil dit graag met jullie bespreken."
- Spreek ouders aan op hun verantwoordelijkheden, het kind staat centraal.
- Zorg dat je als school een veilige, onpartijdige haven bent voor het kind.
- Zorg dat je goed op de hoogte bent van bestaande afspraken, zoals wanneer het kind naar welke ouder gaat.
- Houd beide ouders op de hoogte van de ontwikkelingen van hun kind.
- Leer andere kinderen omgaan met verschillende gezinsvormen. Laat ze respect en begrip tonen voor andere thuissituaties.

Don't

- Kies bij conflicten geen partij.
- Vul niet zelf in hoe een kind zich voelt, maar vraag het. Elke scheiding is anders en ook elk kind is anders. Jouw eigen ervaringen of ervaringen van anderen hoeven nu niet van toepassing te zijn.
- Luister naar kinderen, maar dwing hen niet over de scheiding te praten
- Spreek geen waardeoordelen uit als een kind iets vertelt.
- Laat je niet meeslepen in de emoties van ruziënde ouders.
- Bewaak als leerkracht je grenzen. Een leerkracht kan een steunfiguur zijn, maar geen vervangende ouder.
- Probeer het woord "vechtscheiding" te vermijden, zowel in gesprekken met ouders als met kinderen.
- Probeer niet het totale gedrag van het kind te herleiden tot de echtscheiding. Er kunnen ten slotte ook andere dingen spelen.
- Bagatelliseer de problemen van het kind niet door bijvoorbeeld te zeggen "Het komt wel goed"
- Geef een kind geen valse hoop (Bijvoorbeeld: "Het kan altijd nog goed komen tussen je ouders")
- Geef ouders geen ruimte om over de andere ouder te klagen.